

Zarząd Planowania Strategicznego — P5

67

DECYZJA Nr 95/MON MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 27 lutego 2007 r.

w sprawie wprowadzenia do użytku „Wytycznych do przeprowadzenia Przeglądu Potrzeb Operacyjnych”

Na podstawie § 1 pkt 8 oraz § 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 426) w związku z pkt 2 decyzji Ministra Obrony Narodowej Nr 274/MON z dnia 13 października 2003 r. w sprawie wprowadzania modelu systemu realizacji badań naukowych oraz prac rozwojowych, wdrożeniowych i studyjnych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2003 r. Nr 16, poz. 174, z 2004 r. Nr 8, poz. 90 oraz z 2005 r. Nr 13, poz. 104) ustala się, co następuje:

1. Wprowadza się do użytku „Wytyczne do przeprowadzenia Przeglądu Potrzeb Operacyjnych”, stanowiące załącznik do niniejszej decyzji, w celu ujednoczenia zasad działania komórek i jednostek organizacyjnych

resortu obrony narodowej w procesie identyfikacji potrzeb operacyjnych oraz definiowania wymagań dla uzbrojenia i sprzętu wojskowego, którego pozyskanie umożliwi realizację przewidzianych dla Sił Zbrojnych RP misji i zadań.

2. Traci moc decyzja Nr 22/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie wprowadzenia do użytku „Wytycznych do przeprowadzenia Przeglądu Potrzeb Operacyjnych” (Dz. Urz. MON Nr 3, poz. 9 i Nr 13, poz. 104).

3. Decyzja wchodzi w życie z dniem 28 lutego 2007 r.

Minister Obrony Narodowej: *A. Szczygło*

Załącznik do decyzji Nr 95/MON
Ministra Obrony Narodowej
z dnia 27 lutego 2007 r. (poz. 67)

WYTYCZNE DO PRZEPROWADZENIA PRZEGLĄDU POTRZEB OPERACYJNYCH

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

1. Wytyczne do przeprowadzenia Przeglądu Potrzeb Operacyjnych określają zasady działania komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, w tym tworzących Sztab Generalny WP, dowództw rodzajów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Wojsk Lądowych, Sił Powietrznych, Marynarki Wojennej), zwanych dalej Rodzajami Sił Zbrojnymi (RSZ), Dowództwa Wojsk Specjalnych (DWSpec), Dowództwa Operacyjnego (DO), Dowództwa Garnizonu Warszawa (DGW), Inspektoratu Wsparcia SZ (IWSpSZ), Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia (IWSZ), Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej (KG ŻW), Szefostwa Inżynierii Wojskowej, Szefostwa Obrony przed Bronią Masowego Rażenia (OPBMR), gestorów uzbrojenia i sprzętu wojskowego (UiSW) oraz organizatorów systemów, a także zasady ich współdziałania z instytucjami spoza resortu obrony narodowej w procesie realizacji Przeglądu Potrzeb Operacyjnych.

2. Użyte w dokumencie określenia oznaczają:

- 1) **Cele Sił Zbrojnych NATO i Wymagania Długoterminowe dla Rzeczypospolitej Polskiej (Cele SZ NATO i WD dla RP) oraz Praskie Zobowiązania na Rzecz Zdolności Obronnych (PCC)** — uzgodnione z Kwaterą

- Główną NATO zobowiązania szczegółowe państwa, których osiągnięcie pozwoli uzyskać Siłom Zbrojnym RP zdolność do realizacji strategii obronnej oraz działań w wymiarze narodowym i sojuszniczym;
- 2) **Centralny Organ Logistyczny (COLog)** – komórkę lub jednostkę organizacyjną resortu obrony narodowej, a także komórkę wewnętrzną odpowiedzialną za ustalanie procesów eksploatacji oraz szkolenia specjalistów technicznych dla określonych rodzajów UiSW;
  - 3) **Definiowanie Wymagań Operacyjnych** – proces analityczny mający na celu opracowanie wymagań dla UiSW, którego pozyskanie zapewni osiągnięcie przez Siły Zbrojne RP wymaganych zdolności operacyjnych;
  - 4) **Dysponent** – dysponenta środków budżetowych lub etatowych;
  - 5) **Funkcje wojskowe** – zasadnicze obszary działalności Sił Zbrojnych RP określone w „Strategii Wojskowej Rzeczypospolitej Polskiej”;
  - 6) **Gestor Uzbrojenia i Sprzętu Wojskowego** – komórkę lub jednostkę organizacyjną resortu obrony narodowej, a także komórkę wewnętrzną odpowiedzialną za kierunki rozwoju w Siłach Zbrojnych RP oraz organizację procesu wykorzystania bojowego określonego rodzaju (grupy) UiSW;
  - 7) **Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych (IPO)** (ang. *Identification of a Deficiency*) – analizę kierunków rozwoju zagrożeń, zadań (misji) stawianych przed Siłami Zbrojnymi RP, prognoz rozwoju pola walki i wynikających z tego możliwych scenariuszy prowadzenia przyszłych operacji, realizowaną w trakcie Przeglądów Potrzeb Operacyjnych, w celu określenia braków w zdolnościach operacyjnych;
  - 8) **Jednostka organizacyjna** – jednostkę nie wchodzącą w skład Ministerstwa Obrony Narodowej, podległą Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowaną, w tym przedsiębiorstwo państwowe, dla którego jest on organem założycielskim oraz jednostką badawczo-rozwojową, dla której MON jest organem tworzącym;
  - 9) **Komórka organizacyjna** – Sekretariat Ministra, departament, zarząd, biuro – wchodzące w skład Ministerstwa;
  - 10) **Misje i Zadania Sił Zbrojnych** – rodzaj przeznaczenia sił zbrojnych, w którym państwo przewiduje ich użycie do wypełnienia ściśle określonych zadań w operacji militarnej lub pozamilitarnej;
  - 11) **Moduł Kalkulacyjny** – samodzielną strukturę organizacyjną utworzoną z elementów bojowych, wsparcia i zabezpieczenia, charakteryzującą się zdolnością do samodzielnej realizacji zadań;
  - 12) **NSIP** (ang. *NATO Security Investment Program*) – Program Inwestycji NATO w dziedzinie Bezpieczeństwa;
  - 13) **Organizator Systemu (OS)** – komórkę lub jednostkę organizacyjną (osobę funkcyjną) odpowiedzialną za tworzenie, rozwój i funkcjonowanie systemu obejmującego zasięgiem całe Siły Zbrojne RP. Spełnia rolę koordynatora w stosunku do gestorów UiSW wykorzystywanego w tym systemie;
  - 14) **Parametr Kluczowy (PK)** – zdolności i charakterystyki UiSW, które są krytyczne dla pomyślnego wypełnienia misji;
  - 14) **Potrzeby operacyjne** – poziom zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP zapewniający skuteczną realizację określonych dla nich misji i zadań;
  - 15) **Przegląd Potrzeb Operacyjnych** – proces analityczny, w trakcie którego definiuje się wymagane zdolności operacyjne Sił Zbrojnych RP, ocenia aktualny poziom ich osiągnięcia oraz wskazuje bądź wypracowuje sposoby i warunki ich zapewnienia w kolejnych latach;
  - 16) **Scenariusz planistyczny** – sformalizowany dokument obejmujący swoją treścią zakres możliwych do zaistnienia sytuacji, w których państwo przewiduje użycie swoich sił zbrojnych – z uwagi na politykę zagraniczną, interesy narodowe lub zobowiązania sojusznicze. Scenariusze poprzez uwzględniony w nich obszar i rodzaj działań, dostarczają spójnych wymagań w odniesieniu do których porównuje się bieżące możliwości ich realizacji przez siły zbrojne, w szczególności systemy dowodzenia, struktury, wyposażenie, mobilność, samowystarczalność, odporność. Scenariusz stanowi narzędzie przekładające założenia polityki bezpieczeństwa na zdolności operacyjne sił zbrojnych, a także jest punktem wyjściowym do dalszych analiz i studiów w zakresie założeń planistycznych;
  - 17) **Uzbrojenie i Sprzęt Wojskowy (UiSW)** – techniczne środki walki, sprzęt techniczny oraz wyposażenie i środki zaopatrzenia, w tym oprogramowanie, które ze względu na swoje wymagania lub właściwości techniczno-konstrukcyjne oraz sposób zaprojektowania lub wykonania są przeznaczone do celów wojskowych. UiSW obejmuje również wyroby i technologie oraz sprzęt powszechnego użytku.
  - 18) **Wymagania Długoterminowe** – kategoria Celów SZ NATO i WD dla RP odnosząca się do wymagań wojskowych, które nie mogą być spełnione przez dostępne obecnie technologie lub których realizacja wymaga dłuższego okresu czasu;
  - 19) **Zdolności operacyjne** – kategorię służącą wymiernemu określeniu możliwości operacyjnych Sił Zbrojnych RP, ich elementów bojowych, wsparcia i zabezpieczenia, niezbędnych do realizacji przypisanych im zadań.

3. Celem Przeglądu Potrzeb Operacyjnych jest określenie wymaganych zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP, rodzaju i liczebności UiSW, struktur organizacyjnych i funkcji wojskowych, które należy pozyskać, osiągnąć, przebudować lub dostosować dla umożliwienia realizacji przewidywanych zadań obronnych w wymiarze narodowym i sojuszniczym.

4. Podstawę Przeglądu Potrzeb Operacyjnych stanowią:

- „Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej”,
- „Strategia Wojskowa Rzeczypospolitej Polskiej”,
- „Wytyczne Polityczne NATO”,
- „NATO Strategic Concept”,
- przyjęte Cele SZ NATO i WD dla RP,
- propozycje Celów SZ NATO i WD dla RP na kolejny okres planistyczny,
- przyjęte przez Kierownictwo MON rekomendacje Strategicznego Przeglądu Obronnego,
- „Raport o stanie obronności Rzeczypospolitej Polskiej”,
- „Ocena Sił Zbrojnych RP”,
- główne kierunki rozwoju Sił Zbrojnych RP oraz ich przygotowań do obrony państwa określone przez Prezydenta RP”,
- „Szczegółowe kierunki przebudowy i modernizacji Sił Zbrojnych RP — na kolejny okres planistyczny” — określane przez Radę Ministrów,
- „Wytyczne Ministra Obrony Narodowej w sprawie planowania i programowania obronnego w resorcie obrony narodowej oraz w sprawie rozwoju Sił Zbrojnych RP na lata...”,
- dokumenty normatywne dotyczące planowania i zabezpieczenia potrzeb mobilizacyjnych i wojennych Sił Zbrojnych RP w środki zaopatrzenia, w tym Program Mobilizacji Gospodarki.

5. Szef Sztabu Generalnego WP — we współpracy z Sekretarzem Stanu w MON właściwym ds. pozyskiwania uzbrojenia, Podsekretarzem Stanu w MON właściwym ds. polityki obronnej i Podsekretarzem Stanu w MON właściwym ds. społecznych — kieruje całokształtem przedsięwzięć planistycznych związanych z Przeglądem Potrzeb Operacyjnych oraz odpowiada za jego realizację.

6. W imieniu Szefa Sztabu Generalnego WP prace nad Przeglądem Potrzeb Operacyjnych koordynuje Szef Zarządu Planowania Strategicznego — P5 (ZPS — P5).

7. Przegląd Potrzeb Operacyjnych odbywa się w systemie krocącym co cztery lata z możliwością skrócenia tego okresu do dwóch lat, rozpoczynając od nieparzystego roku kalendarzowego, poprzedzającego cykl programowania rozwoju Sił Zbrojnych RP.

8. Wnioski wynikające z Przeglądu Potrzeb Operacyjnych powinny być wykorzystywane w procesie opracowywania stanowiska narodowego do negocjowania i przyjęcia zobowiązań sojuszniczych ujętych w Celach SZ NATO i WD dla RP (w tym w tabeli sił).

9. Jednostkami (komórkami) organizacyjnymi współpracującymi ze Sztabem Generalnym WP w trakcie realizacji Przeglądu Potrzeb Operacyjnych są: dowództwa RSZ, DWSpec, DO, DGW, KG ŻW, gestorzy UiSW, CO-Log, organizatorzy systemów, IWspSZ, IWSZ oraz inne komórki i jednostki organizacyjne resortu obrony narodowej — stosownie do potrzeb.

10. Przegląd Potrzeb Operacyjnych obejmuje dwa zasadnicze etapy: Identyfikację Potrzeb Operacyjnych i Definiowanie Wymagań Operacyjnych dla UiSW w zakresie modernizacji technicznej.

Rozdział 2

Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych

11. Etap Identyfikacji Potrzeb Operacyjnych rozpoczyna się w połowie I kwartału nieparzystego roku kalendarzowego, poprzedzającego cykl programowania rozwoju Sił Zbrojnych RP. Odpowiedzialnym za jego przeprowadzenie jest Szef ZPS — P5.

12. Do realizacji Identyfikacji Potrzeb Operacyjnych powołuje się grupę zadaniową.

13. W skład grupy zadaniowej, w zależności od potrzeb wchodzi przedstawiciele: komórek organizacyjnych MON (w tym tworzących Sztab Generalny WP), dowództw RSZ, DWSpec, DO, DGW, KG ŻW, gestorzy UiSW, COLog, IWspSZ, IWSZ, organizatorów systemów oraz innych jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej — stosownie do potrzeb. Skład, szczegółowe zadania, harmonogram prac i uczestników grupy zadaniowej, każdorazowo na dany cykl Przeglądu Potrzeb Operacyjnych, określa rozkazem Szef Sztabu Generalnego WP.

14. W ramach Identyfikacji Potrzeb Operacyjnych, grupa zadaniowa prowadzi analizę rozwoju możliwych zagrożeń, prognoz rozwoju przyszłego pola walki, warunków realizacji misji i zadań stawianych przed Siłami Zbrojnymi RP, a także ich bieżącego funkcjonowania.

15. Na podstawie wniosków z przeprowadzonej analizy, Szef ZPS — P5 opracowuje scenariusze planistyczne i przedkłada je Szefowi Sztabu Generalnego WP do zatwierdzenia.

16. W oparciu o moduły kalkulacyjne, grupa zadaniowa dokonuje alokacji sił do scenariuszy prowadzenia przyszłych operacji.

17. Moduły kalkulacyjne opracowuje ZPS — P5 we współpracy z Departamentem Transformacji (DT), dowództwami RSZ, DWSpec, DO, DGW, KG ŻW, IWspSZ, IWSZ, Szefostwem Inżynierii Wojskowej, Szefostwem OPBMR oraz innymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi resortu obrony narodowej, stosownie do potrzeb.

18. W pierwszym okresie pracy grupa zadaniowa określa wielkość sił — alokuje liczbę i określone rodzaje modułów kalkulacyjnych — dla zabezpieczenia wszystkich potrzeb wymagających użycia Sił Zbrojnych RP, wyspecyfikowanych w scenariuszach.

19. W drugim okresie pracy grupa zadaniowa prowadzi dobór tych modułów pod kątem możliwości użycia jednego modułu do kilku misji (zadań) oraz zastąpienia wybranych modułów innymi. Ustala także możliwości ewentualnego zmniejszenia zaangażowania Sił Zbrojnych RP w niektóre misje (zadania) i zastąpienia ich siłami sojuszniczymi oraz siłami pozamilitarnych ogniw systemu obronnego państwa.

20. W trzecim okresie pracy grupa zadaniowa dokonuje konfrontacji wielkości potrzeb określonych za pomocą modułów kalkulacyjnych z realnymi możliwościami ich zaspokojenia przez konkretne, istniejące jednostki wojskowe. Na tej podstawie określa się potrzeby sił zbrojnych w zakresie przebudowy struktur organizacyjnych, modernizacji technicznej, infrastruktury wojskowej, struktury personalnej i innych obszarów.

21. Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych kończy się opracowaniem dokumentu pt. „Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych”, którego układ określa załącznik Nr 1.

22. Wymagania dla zdefiniowanych potrzeb operacyjnych ujmuje się w formie arkusza potrzeb operacyjnych zamieszczonego w załączniku Nr 2. Szczegółowe wymagania, co do treści arkusza potrzeb operacyjnych, określa załącznik Nr 3.

23. Przy rozważaniu sposobu zaspokojenia potrzeb operacyjnych należy zawsze poszukiwać rozwiązań niematerialnych rozumianych jako zmianę efektywności szkolenia, zmianę doktryny, zmianę procedur operacyjnych i/lub zmiany organizacyjne. Przy braku możliwości spełnienia potrzeby sposobem niematerialnym, należy rozważać rozwiązanie materialne rozumiane jako modernizacja, zakup lub rozwój nowego UiSW. W tym przypadku opracowuje się Wymagania Operacyjne dla UiSW zgodnie z postanowieniami ujętymi w rozdziale 3 niniejszych Wytycznych.

24. Po uzgodnieniu dokumentu „Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych” z komórkami i jednostkami organizacyjnymi, których przedstawiciele wchodzi w skład grupy zadaniowej — określonej w pkt 12 niniejszego rozdziału, do połowy II kwartału nieparzystego roku kalendarzowego, poprzedzającego cykl programowania rozwoju Sił Zbrojnych RP — Szef Sztabu Generalnego WP zatwierdza ten dokument.

Rozdział 3

Definiowanie Wymagań Operacyjnych w zakresie modernizacji technicznej

25. Warunkiem rozpoczęcia etapu Definiowania Wymagań Operacyjnych jest zatwierdzenie przez Szefa Sztabu Generalnego WP dokumentu „Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych”.

26. Celem etapu jest opracowanie wymagań operacyjnych dla UiSW, którego pozyskanie zapewni osiągnięcie przez Siły Zbrojne wymaganych zdolności operacyjnych zidentyfikowanych w arkuszach potrzeb operacyjnych.

27. W imieniu Szefa Sztabu Generalnego WP odpowiedzialnym za nadzór i koordynację realizacji etapu jest Szef ZPS — P5.

28. Do realizacji etapu, Szef ZPS — P5 powołuje według potrzeb grupy specjalistyczne złożone z przedstawicieli instytucji uczestniczących w Przeglądzie Potrzeb Operacyjnych oraz specjalistów, realizujących podstawowe funkcje cyklu „życia” UiSW, tj. badania naukowe, rozwój, produkcję, weryfikację — badania i testy, eksploatację, szkolenie, wprowadzenie w wyposażenie, wsparcie w okresie użytkowania, wycofanie i utylizację. Powołanie grupy specjalistycznej może nastąpić również na wniosek gestora UiSW, którego dotyczy zidentyfikowana potrzeba operacyjna lub organizatora systemu — w przypadku systemów, które dotyczą całych Sił Zbrojnych RP.

29. Praca w grupach specjalistycznych realizowana jest pod kierunkiem gestora UiSW lub organizatora systemu.

30. Wymagania Operacyjne dla UiSW ujmuje się w dokumencie pt. „Wymagania Operacyjne dla UiSW”, którego układ i treść określa załącznik Nr 4.

31. W trakcie opracowywania Wymagań Operacyjnych dla UiSW, a zwłaszcza podczas wyboru Parametrów Kluczowych (PK), grupa specjalistyczna powinna analizować wszelkie alternatywy, warianty redukcji ryzyka, użyteczność wojskową, demonstratory technologii¹, eksperymenty, badania i testy oraz przeprowadzić wstępną analizę ekonomiczną. Przy opisie nowego UiSW po raz pierwszy, opis ten powinien być wykonany w ogólnych kategoriach.

32. Wymagania podlegają cyklicznemu uszczegółowianiu w dalszych etapach pozyskiwania UiSW.

33. Przy opracowaniu Wymagań Operacyjnych dla UiSW należy dążyć do formułowania wymagań tak, aby były one zgodne z następującymi zasadami:

- 1) Wymaganie musi być osiągalne. Musi ono odzwierciedlać potrzebę lub cel, dla którego istnieje technicznie możliwe rozwiązanie i jest ono finansowo uzasadnione;
- 2) Wymaganie musi być weryfikowalne, tzn. nie może być zdefiniowane przy użyciu słów takich jak „przewyższające, wystarczające, właściwe, itp.”. Oczekiwane zdolności lub funkcje UiSW muszą być wyrażone tak, aby umożliwiały obiektywną weryfikację — najlepiej w formie liczbowej;
- 3) Wymaganie musi być jednoznaczne, tzn. posiadać tylko jedno możliwe znaczenie;
- 4) Wymaganie musi być kompletne i zawierać wszystkie profile misji, koncepcje operacyjne i eksploatacyjne, uwarunkowania środowiskowe i przewidywane ograniczenia. Wymaganie powinno zawierać wszystkie informacje niezbędne do zrozumienia potrzeby użytkownika;
- 5) Wymaganie powinno być wyrażone w kontekście potrzeb, a nie rozwiązań, tzn. określać potrzebę w znaczeniu „dlaczego” i „po co” a nie „jak to zrobić”;
- 6) Określone wymagania nie może być w sprzeczności z innymi wymaganiami;
- 7) Mierzalne wymagania powinny być podane w formie „wartość progowa/wartość docelowa” z określeniem warunków i uzasadnieniem przyjętych wartości. Wymagania powinny zidentyfikować parametry o największym znaczeniu dla osiągnięcia zdolności operacyjnej, w celu ułatwienia w późniejszym czasie decyzji dotyczących ewentualnego poruszania się w wyznaczonym wartościach progowymi i docelowymi obszarze;
- 8) W wymaganiach powinny zostać określone PK;
- 9) Wymagania powinny zawierać ograniczoną liczbę PK, które uwzględnią parametry niezbędne do osiągnięcia określonej zdolności operacyjnej. Brak osiągnięcia wartości progowej PK powinien skutkować powtórzną oceną sposobu pozyskania UiSW, krytycznym przeglądem projektu/programu czy wręcz jego zakończeniem;

¹ Określenie zdefiniowane w „Wytycznych Ministra Obrony Narodowej w sprawie głównych celów i kierunków polityki naukowej i naukowo-technicznej resortu obrony narodowej” wprowadzonych do użytku decyzją Nr 55/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 marca 2005 r. w sprawie głównych celów i kierunków polityki naukowej i naukowo-technicznej resortu.

- 10) Podczas wyboru PK powinno się stosować następujące kryteria:
- a) czy parametr jest krytyczny dla osiągnięcia wymaganej zdolności?
  - b) czy jest zorientowany na prowadzenie walki lub czy przyczynia się do poprawy zdolności prowadzenia walki?
  - c) czy jest możliwe potwierdzenie jego osiągnięcia, czy można go zmierzyć?
  - d) czy dana wartość (w tym wyrażona w procentach) może być uzasadniona przez analizę?
  - e) czy pod rozwagę wzięte będzie zakończenie projektu/programu, jeżeli parametr nie będzie osiągnięty?
- 11) Wybór PK traktować jako identyfikację, która powinna zawierać wartości progowe i docelowe. Poniżej podano jedną z metod opracowywania PK:
- a) krok 1 — Wymenić wymagane od UiSW zdolności dla każdego zadania i funkcji,
  - b) krok 2 — Nadać tym wymaganiom priorytety,
  - c) krok 3 — Dla każdego zadania/funkcji znaleźć jeden mierzalny parametr,
  - d) krok 4 — Określić, które parametry są najbardziej krytyczne dla UiSW i wyznaczyć je jako PK w wymaganiach operacyjnych dla UiSW.

U w a g a : Nie wszystkie zadania/funkcje będą wymagały określenia PK. Podobnie, niektóre obszary mogą wymagać zdefiniowania więcej niż jednego PK.

34. Dla wsparcia procesu Definiowania Wymagań Operacyjnych dla UiSW wykorzystuje się badania naukowe i prace studyjne realizowane w resorcie obrony narodowej zgodnie z „Instrukcją o realizacji badań naukowych i prac studyjnych w resorcie obrony narodowej”, wprowadzoną do użytku decyzją Nr 199/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 12 lipca 2005 r.

35. Opracowany dokument pt. „Wymagania Operacyjne dla UiSW”, gestor UiSW (przewodniczący grupy specjalistycznej) lub organizator systemu (w przypadku systemów obejmujących całe Siły Zbrojne RP) przedkłada do Szefa ZPS — P5.

36. Szef ZPS — P5 przedstawia „Wymagania Operacyjne dla UiSW” do Rady Uzbrojenia², w lutym parzystego roku kalendarzowego poprzedzającego okres planistyczny.

37. Zatwierdzenie dokumentu „Wymagania Operacyjne dla UiSW” przez Radę Uzbrojenia stanowi podstawę do podjęcia decyzji o uruchomieniu przez Departament Polityki Zbrojeniowej procesu pozyskiwania UiSW zgodnie z procedurami określonymi w „Instrukcji w sprawie realizacji prac rozwojowych i wdrożeniowych w dziedzinie techniki wojskowej oraz testowania gotowych, nowych wzorców UiSW w resorcie obrony narodowej”, wprowadzonej do użytku decyzją Nr 57/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 marca 2005 r.

Załączniki:

- Nr 1 Identyfikacja Potrzeb Operacyjnych (układ treści)
- Nr 2 Arkusz Potrzeby Operacyjnej
- Nr 3 Zasadnicza zawartość Arkusza Potrzeby Operacyjnej
- Nr 4 Wymagania Operacyjne.

Załącznik Nr 1

IDENTYFIKACJA POTRZEB OPERACYJNYCH (układ treści)

1. Wstęp.
2. Ocena warunków obronności, w tym:
  - a. zagrożeń,
  - b. modernizacji technicznej,
  - c. struktur organizacyjnych oraz struktury i wielkości stanów osobowych,
  - d. infrastruktury wojskowej,
  - e. realizacji zobowiązań sojuszniczych.
3. Misje i zadania Sił Zbrojnych oraz scenariusze prowadzenia przyszłych operacji.
4. Siły i środki niezbędne do realizacji poszczególnych misji i zadań (scenariuszy).
5. Arkusze potrzeb operacyjnych.
6. Załączniki.

² Rada Uzbrojenia — organ powołany decyzją Nr 56/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 marca 2005 r. w sprawie powołania Rady Uzbrojenia.

Załącznik Nr 2

ARKUSZ POTRZEBY OPERACYJNEJ

Nr potrzeby operacyjnej: Priorytet:	Nazwa potrzeby operacyjnej:		Zdolność operacyjna:		
CHARAKTERYSTYKA POTRZEBY OPERACYJNEJ: UZASADNIENIE POTRZEBY OPERACYJNEJ:					
Zagrożenia: 1. Aktualne:	Scenariusze:	Narodowe akty prawne i dokumenty doktrynalne:		Zobowiązania międzynarodowe	
2. Przewidywane:			CSZ NATO i WD dla RP: Planowane do przyjęcia	PCC:	UE: Inne:
Przyczyny niemożności zaspokojenia potrzeby operacyjnej aktualnie posiadanymi siłami i środkami:					
Inne uzasadnienie dla posiadania zdolności operacyjnych analogicznych z potrzebą operacyjną:					
ZDOLNOŚCI OPERACYJNE					
Aktualne zdolności operacyjne:			Przyszłe zdolności operacyjne:		
OSZACOWANIE					
Struktury organizacyjne wojsk:					
Nowe systemy UjSW		Przewidywane warunki środowiskowe:		Wymogi i ograniczenia w zakresie UjSW:	
Rodzaj, typ i ilość UjSW:		Wymagania normalizacyjne:		Współpraca z aktualnie użytkowanym UjSW:	
Wpływ na doktrynę użycia sił:			Termin zaspokojenia potrzeby operacyjnej:		
Uwagi:					

ZASADNICZA ZAWARTOŚĆ ARKUSZA POTRZEBY OPERACYJNEJ

1. Nr potrzeby operacyjnej.

Dwucyfrowe oznaczenie potrzeby operacyjnej (np.1.1). Pierwsza cyfra oznacza numer funkcji wojskowej, druga kolejny numer potrzeby operacyjnej w danej funkcji wojskowej.

2. Nazwa potrzeby operacyjnej.

Krótką nazwą potrzeby operacyjnej.

3. Priorytet.

Proponowana kolejność przyjęcia do realizacji potrzeby operacyjnej, stosownie do przyjętych w danym okresie planistycznym priorytetów rozwoju Sił Zbrojnych RP oraz wstępnej oceny możliwości finansowych jej zaspokojenia:

- priorytet „I” oznacza, że zaspokojenie danej potrzeby w okresie planistycznym uznaje się za niezbędne dla uzyskania przez Siły Zbrojne RP zdolności do realizacji postawionych im zadań, w tym wypełnienia zobowiązań sojuszniczych,
- priorytet „II” oznacza, że uzyskanie przez Siły Zbrojne RP zdolności do realizacji postawionych im zadań wymaga co najmniej częściowego zaspokojenia danej potrzeby. W przypadku pozyskania dodatkowych środków finansowych, należy dążyć do pełnego zaspokojenia potrzeb oznaczonych tym właśnie priorytetem,
- priorytet „III” oznacza, że osiągnięcie określonej zdolności nie wynika bezpośrednio z priorytetów rozwoju Sił Zbrojnych RP, bądź też nie wpłynie decydująco na podniesienie zdolności Sił Zbrojnych RP do realizacji zadań, albo też w sposób oczywisty przerasta możliwości finansowe resortu obrony narodowej i/lub charakteryzuje się niekorzystną relacją koszt/efekt — choćby nawet jej zaspokojenie było pożądane.

4. Zdolność operacyjna.

Wskazanie zasadniczej (zasadniczych) zdolności operacyjnej (operacyjnych), w której (których) mieści się dana potrzeba operacyjna.

5. Charakterystyka potrzeby operacyjnej.

Opis potrzeby operacyjnej.

6. Uzasadnienie potrzeby operacyjnej.

- 1) **Zagrożenia** — krótki opis aktualnych i przewidywanych zagrożeń, które uzasadniają konieczność posiadania danej zdolności operacyjnej;
- 2) **Scenariusze** — wskazanie scenariusza (scenariuszy), do realizacji którego (których) niezbędne jest posiadanie danej zdolności operacyjnej;
- 3) **Narodowe akty prawne i dokumenty doktrynalne** — wskazanie zapisów ustaw, które nakładają na Siły Zbrojne zadania wymagające uzyskania danej zdolności operacyjnej lub wskazanie zapisów narodowych dokumentów doktrynalnych (kluczowych, wspomagających i uzupełniających), skutkujących koniecznością uzyskania takich zdolności;
- 4) **Zobowiązania międzynarodowe:**
  - a) **Cele SZ NATO i WD dla RP** — wyszczególnienie Celów SZ NATO i WD dla RP negocjowanej edycji, których zakres pokrywa się w całości lub w części z daną potrzebą operacyjną,
  - b) **PCC** — wyszczególnienie przyjętych przez Polskę Praskich Zobowiązań na Rzecz Zdolności Obronnych, których zakres pokrywa się w całości lub w części z daną potrzebą operacyjną,
  - c) **UE** — wyszczególnienie przyjętych przez Polskę zobowiązań w ramach Unii Europejskiej, których zakres pokrywa się w całości lub w części z daną potrzebą operacyjną,
  - d) **Inne** — wyszczególnienie przyjętych przez Polskę innych zobowiązań międzynarodowych, których zakres pokrywa się w całości lub w części z daną potrzebą operacyjną.

7. Przyczyny niemożności zaspokojenia potrzeby operacyjnej aktualnie posiadanymi siłami i środkami.

Uzasadnienie braku lub niewystarczających możliwości zaspokojenia danej potrzeby operacyjnej poprzez aktualnie funkcjonujące struktury organizacyjne oraz posiadane systemy UiSW.

8. Inne uzasadnienie dla posiadania zdolności operacyjnych analogicznych z potrzebą operacyjną.

Jeśli występuje — inne uzasadnienie konieczności posiadania danej potrzeby.

9. Zdolności operacyjne:

- 1) **Aktualne zdolności operacyjne** — wyszczególnienie i krótka charakterystyka aktualnie posiadanych zdolności operacyjnych w obszarze analogicznym do danej potrzeby operacyjnej;
- 2) **Zdolności operacyjne na etapie rozwoju** — wyszczególnienie i charakterystyka zdolności operacyjnych w obszarze analogicznym do danej potrzeby operacyjnej, które są obecnie na etapie rozwijania, ze wskazaniem zapisów stosownych dokumentów planistycznych (np.: „Program rozwoju Sił Zbrojnych RP...”, plany dziedziczone, funkcjonalne, specjalistyczne, inne decyzje Kierownictwa MON) oraz realizowanych badań naukowych oraz prac rozwojowych, wdrożeniowych i studyjnych;

Załącznik Nr 3 (cd.)

- 3) **Przyszłe zdolności operacyjne** — opis zdolności operacyjnych niezbędnych dla pełnego zaspokojenia danej potrzeby operacyjnej, w tym propozycja sposobu ich osiągnięcia, np. przez sformowanie nowych lub przeformowania istniejących struktur organizacyjnych, pozyskanie nowych systemów UiSW, bądź też w drodze włączenia się do przedsięwzięć realizowanych we współpracy międzynarodowej.
10. **Oszacowanie.**
- 1) Struktury organizacyjne — charakterystyka struktur organizacyjnych dowództw, sztabów i wojsk niezbędnych dla zaspokojenia danej potrzeby operacyjnej, w tym konieczność sformowania nowych struktur, przeformowania, zmiany liczebności lub rozformowania struktur istniejących;
- 2) Nowe systemy UiSW:
- a) **Rodzaj, typ i ilość UiSW** — rodzaj, typ i liczba egzemplarzy lub systemów nowego UiSW, które należałoby pozyskać dla zaspokojenia danej potrzeby operacyjnej,
- b) **Przewidywane warunki środowiskowe** — warunki klimatyczne, terenowe i inne uwarunkowania, mające wpływ na wymagania dotyczące wyszkolenia i wyposażenia żołnierzy oraz charakterystyk technicznych UiSW i utrzymania ich w sprawności,
- c) **Wymogi i ograniczenia w zakresie UiSW** — zestawienie zasadniczych wymogów i ograniczeń dla planowanych do wprowadzenia systemów UiSW z uzasadnieniem, np.: interoperacyjność, stopień złożoności, poziom bezpieczeństwa, wymiary, masa, mobilność, itp.,
- d) **Wymagania normalizacyjne** — zestawienie wymaganych poziomów standaryzacji: kompatybilności, wymienności, jednolitości dotyczących wprowadzanego UiSW. Wykaz norm i dokumentów standaryzacyjnych niezbędnych do osiągnięcia interoperacyjności,
- e) **Współpraca z aktualnie użytkowanym UiSW** — zasadnicze wymogi dotyczące współpracy (kompatybilności) przewidywanego do wprowadzenia UiSW (systemu) z aktualnie użytkowanymi typami UiSW (systemami).
11. **Wpływ na doktrynę użycia sił.**
Ocena wpływu nowych struktur organizacyjnych oraz UiSW na obowiązujące dokumenty doktrynalne, w tym na „Doktrynę Narodową Operacji Połączonych” oraz inne dokumenty o charakterze kluczowym, wspomagającym i uzupełniającym.
12. **Termin zaspokojenia potrzeby operacyjnej.**
Wymagany termin (harmonogram) uzyskania gotowości przez nowe struktury.

Załącznik Nr 4

WYMAGANIA OPERACYJNE

dla .....

(pełna nazwa UiSW)

1. Nr wymagania operacyjnego.

Trzycyfrowe oznaczenie (np. 1.1.1). Pierwsze dwie cyfry odnoszą się do potrzeby operacyjnej, trzecia oznacza kolejny numer UiSW, który ma być rozwijany w ramach danej potrzeby operacyjnej.

2. Kryptonim.

Kryptonim jaki będzie posiadało UiSW.

3. Priorytet.

Proponowana kolejność przyjęcia do realizacji prac w zakresie pozyskania nowego UiSW, stosownie do przyjętych priorytetów podczas Identyfikacji Potrzeb Operacyjnych: „I”, „II”, „III”.

4. Ogólny opis Potrzeby/Zdolności Operacyjnej.

- Streszczenie potrzeby operacyjnej,
- Opis ogólnego charakteru misji (zadania),
- Identyfikacja nadrzędnych wymagań operacyjnych, którym przyszły system będzie podlegał (jeżeli UiSW będzie wchodziło np. w skład systemu, który obejmuje całe Siły Zbrojne RP — konieczność uzgadniania z organizatorem systemu),
- Opis proponowanego UiSW,
- Opis zadań, jakie będzie musiało realizować UiSW,
- Opis koncepcji operacyjnej i koncepcji wsparcia, podsumowujących miejsce UiSW na przyszłym polu walki, jego zastosowanie i działanie, umocowanie organizacyjne oraz połączenie z systemem obsługi i wsparcia,
- Opis koncepcji operacyjnej w zakresie wymiany informacji.

5. Zagrożenie.

Podsumowanie zagrożeń, którym należy przeciwdziałać.

6. Braki istniejących systemów.

Wyjaśnienie, dlaczego istniejące UiSW nie może spełnić bieżących lub przewidywanych wymagań.

7. Wymagane zdolności.

- Identyfikacja parametrów operacyjnych (poszczególne zdolności i ich charakterystyki) wymaganych dla przyszłego UiSW,
- Wyrażenie wymagań w formie „wartość progowa/wartość docelowa” oraz podanie kryteriów i uzasadnienie dla każdego wymagania. Uzasadnienie powinno zawierać specyfikę środowiska działania UiSW (działania wojenne, pokojowe, warunki przejściowe),
- Ogólny harmonogram czasowy zaspokojenia potrzeby,
- Identyfikacja Parametrów Kluczowych. Opracowanie PK powinno być zgodnie z pkt 33, Rozdział 3 Wytycznych.

a) Działanie systemu.

- Opis scenariuszy misji i zadań (czasu wojny i pokoju, jeżeli się różnią), w kategoriach charakteru misji i zadań, zastosowanej taktyki, środków przeciwdziałania i warunków środowiskowych (naturalnych i wymuszonych; tj. zakres temperatury, wilgotność, działania informacyjne, itp.),
- Identyfikacja parametrów działania takich jak zasięg, celność, ładowność, prędkość, niezawodność, interoperacyjność, itp. Podanie rekomendacji dla uznania parametru za kluczowy (PK).

b) Wymagania w zakresie Wymiany Informacji (WWI).

Identyfikacja WWI najwyższego szczebla dla UiSW i dla każdej misji, w której UiSW ma brać udział (np. obserwacja, rozpoznanie, identyfikacja).

c) Wymagania w zakresie Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia (OPBMR).

Określenie wymagań dotyczących rozpoznania, ochrony i likwidacji skażeń zapewniających bezpieczeństwo i swobodę działania w warunkach zagrożenia i wystąpienia skażeń.

d) Logistyka i gotowość.

- Opis parametrów oceny gotowości do misji, dostępności operacyjnej, częstości i czasu trwania obsługi bieżących i planowanych, itp,
- Opis wymaganych działań logistycznych w odniesieniu do danej misji, uwzględniając czas wojny i pokoju,
- Identyfikacja wymaganego wsparcia w walce, włączając do tego zdolność naprawy na polu walki, wymagania dotyczące mobilności, poziomy obsługiwanie oraz cele i zdolności w czasie nagłego zapotrzebowania i mobilizacji.

e) Inne charakterystyki UiSW.

- Charakterystyki, które będą miały znaczący wpływ na projektowanie UiSW, jego koszt i ryzyko,
- Odniesienie do wymagań ataku elektronicznego,
- Odporność na efekt działania broni ABC,
- Czynniki środowiska naturalnego (takie jak klimat, teren, środowisko morskie, itp.),
- Nieplanowane wymuszenia (takie jak szybkie nagrzewanie, uderzenie pocisku, bliska detonacja),
- Zagadnienia bezpieczeństwa związane z promieniowaniem elektromagnetycznym na środki i materiały bojowe,
- Odniesienie do wpływu UiSW na środowisko elektromagnetyczne.

8. Systemy wsparcia i współdziałania.

Założenia dla wsparcia i współdziałania na poziomie wstępnej i pełnej zdolności operacyjnej. Omówienie systemów współdziałających (na poziomach systemu/podsystemów, platformy i użytkownika), zwłaszcza tych odnoszących się do zautomatyzowanych systemów dowodzenia i łączności, transportu i składowania oraz standaryzacji i interoperacyjności. Określenie możliwości wspólnego wykorzystania przez RSZ i inne zainteresowane jednostki (komórki) organizacyjne (wspólne wykorzystanie, wspólny interes, niezależne).

a) Planowanie obsługi.

Identyfikacja czynności obsługi i harmonogram obsług na różnych poziomach obsługi. Opis koncepcji obsługi w własnym zakresie w porównaniu do obsługi zlecanego na zewnątrz.

b) Wyposażenie serwisowe i diagnostyczne.

- Definicja standardowego wyposażenia serwisowego i diagnostycznego, które będzie wykorzystywane przez UiSW,
- Opis zdolności diagnostycznych (wykrywania awarii) pożądanymi dla zautomatyzowanego wyposażenia diagnostycznego na wszystkich poziomach, wyrażonych w formie realistycznych i osiągalnych ekonomicznie prawdopodobieństw i poziomów ufności (jeżeli ma zastosowanie).

c) Standaryzacja, Interoperacyjność i Powszechność / Systemy dowodzenia i łączności

- Zestawienie wymaganych poziomów standaryzacji: kompatybilność, zamienność, jednolitość dotyczących UiSW. Wykaz norm (krajowych i zagranicznych) i dokumentów standaryzacyjnych NATO niezbędnych do osiągnięcia zakładanego poziomu interoperacyjności,
- Opis, jak UiSW będzie zintegrowane w architekturę systemu dowodzenia i łączności, która ma istnieć w czasie, gdy UiSW będzie wprowadzone do użytku. Opis wpływu na obecną i planowaną infrastrukturę systemów dowodzenia i łączności, w tym:
  - Identyfikacja wymagania w zakresie przepustowości, sieci komputerowych i wymagania przeciwdziałeniowe,
  - Identyfikacja wymagań na dane rozpoznania, włączając w to interfejsy przesyłania danych, łączności i bazy danych odnoszące się do planowania misji i celu, danych o zagrożeniach, itp,
  - Opis zagadnień wspólnego użycia, wspólnego obsługiwanie w NATO, itp,
  - Identyfikacja interfejsów proceduralnych i technicznych, komunikacji, protokołów i standardów wymaganych do uwzględnienia w celu zapewnienia zakładanego poziomu interoperacyjności z innymi RSZ, NATO i innymi krajami stowarzyszonymi i współpracującymi,
  - Opis odpowiednich standardów informatycznych, z którymi UiSW musi być zgodne,
  - Odniesienie do architektury informatycznej, która zapewnia zdolności obronne odnoszące się do bezpieczeństwa, tajności, autentyczności i ciągłości informacji wymienianej i używanej.

d) Integracja człowiek-system.

Problemy integracji człowiek-system, włączając w to:

- Wyznaczenie ograniczeń natury ludzkiej dla operatorów, obsług i personelu wsparcia,
- Identyfikacja wymagań ze względu na możliwości percepcyjne personelu, które mają wpływ na projektowanie UiSW (stopień wykorzystania, wskaźniki utrzymania, itp.),
- Ustalenie wymagań psychicznych, fizycznych i percepcyjnych dla operatorów, obsług i personelu wsparcia, który przyczynia się do, lub ogranicza, całościową wydajność UiSW i całego systemu,
- Opis koncepcji szkolenia, włączając w to wymagania na pakiet wspomaganie szkolenia (tj. symulatory, urządzenia treningowe, szkolenie zintegrowane) i logistykę szkolenia,
- Opis przewidywanych błędów, które będą miały wpływ na bezpieczeństwo, zdrowie lub oba te czynniki, redukujące wydajność pracy lub efektywność systemu w danym środowisku operacyjnym. Określenie wartości docelowych i wartości progowych dla powyższych wymagań.

e) Transport i przechowywanie.

Opis jak UiSW będzie przemieszczane zarówno do jak i na teatrze działań. Identyfikacja wszelkich ograniczeń, w tym ograniczeń transportowych w zakresie przewozu ładunków niebezpiecznych — Nr UN. Wyszczególnienie podstawowych wymagań (główne i wysunięte bazy) i powiązanych obiektów potrzebnych do szkolenia. Identyfikacja wymagań w zakresie pakowania, obchodzenia się i transportu. Definiowanie indywidualnych wymagań takich jak dane niezbędne do procesu i miejsca składowania systemu.

f) Informacje i usługi geodezyjne.

Materiały kartograficzne, cyfrowe dane topograficzne i dane geoprzestrzenne potrzebne do zastosowania UiSW.

9. Potrzeby docelowe.

Ocena liczby potrzebnych jednostek UiSW, włączając w to jednostki szkoleniowe. Jest to jedynie szacunkowa liczba i nie będzie służyła jako ostateczne źródło dla dokumentacji. Identyfikacja jednostek lub platform i ilości tych platform (włączając w to inne RSZ, jeśli ma zastosowanie), które będą posiadały UiSW lub jego podsystemy rozwijane i nabywane w celu spełnienia niniejszych wymagań operacyjnych.

10. Wymagany termin wprowadzenia do Sił Zbrojnych RP.

Definiowanie, które czynności, po zakończeniu, będą oznaczały osiągnięcie wstępnej i pełnej zdolności operacyjnej. Podanie liczby personelu operacyjnego i wsparcia, obiektów, infrastruktury i elementów wsparcia organizacyjnego, przejściowego i magazynowego, które muszą być zapewnione. Jeżeli istotna jest dostępność w określonych ramach czasowych, wyszczególnienie dla wstępnej gotowości operacyjnej. Opis konsekwencji nie osiągnięcia celu i określenie przedziału akceptowalności, jeśli to właściwe.

11. Koszt UiSW.

Wstępna kalkulacja kosztów pozyskania UiSW pozwalająca na określenie dostępności ekonomicznej na wczesnych etapach jego pozyskania. Dane kosztowe powinny być wyrażone w formie wartości progowych i docelowych.

12. Organizator systemu

.....
(podpis gestora UiSW lub
organizatora systemu)